

Настільна книга працівника Національної поліції під час дії воєнного стану

Пропоноване видання є методичним та практичним довідковим посібником для широкого кола працівників Національної поліції України.

Одразу слід зауважити, що у виданні не розглядаються окремо і докладно завдання слідчих органів (слідчих та дізнавачів), оскільки цим питанням має бути присвячене окреме видання.

Цей довідник призначений для певного кола службовців НПУ, який призначений для застосування у їх професійної діяльності з урахуванням вимог, які поставлені перед Національною поліцією у період дії воєнного стану у країні.

НАСТІЛЬНА КНИГА

**ПРАЦІВНИКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
ПІД ЧАС ДІЇ
ВОЄННОГО СТАНУ**

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України
Копотуна Ігоря Миколайовича*

Видавничий дім
«ПРОФЕСІОНАЛ»
Київ — 2024

УДК 343.9(477)

Н 32

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України
Копотуна Ігоря Миколайовича*

Укладачі:

Ануфрієв М. І., Бандурка О. М., Бортняк В. А., Вітвіцький С. С., Гарасим П. С., Дрозд О. Ю., Журавльов Д. В., Ковалів М. В., Копотун І. М., Корецька В. В., Корецький О. П., Коропатнік І. М., Курилюк Ю. Б., Микитюк М. А., Петков В. П., Петков С. В., Скриньковський Р. М., Соболь Є. Ю., Сопільник Л. І., Хмиз М. В., Чубенко А. Г., Шамрай Б. М.

Настільна книга працівника Національної поліції під час дії воєнного стану /
Н 32 За заг. ред. Копотуна І. М. — Київ. ВД «Професіонал», 2024. — 630 с.

ISBN 978-611-01-3257-2

Пропоноване видання є методичним та практичним довідковим посібником для широкого кола працівників Національної поліції України. Одразу слід зауважити, що у виданні не розглядаються окремо і докладно завдання слідчих органів (слідчих та дізнавачів), оскільки цим питанням має бути присвячене окреме видання.

Цей довідник призначений для певного кола службовців НПУ, який призначений для застосування у їх професійної діяльності з урахуванням вимог, які поставлені перед Національною поліцією у період дії воєнного стану у країні.

УДК 343.9(477)

ISBN 978-611-01-3257-2

© Видавничий дім «Професіонал», 2024.

ВСТУП

Пропоноване видання є методичним та практичним довідковим посібником для широкого кола працівників Національної поліції України. Одразу слід зауважити, що у виданні не розглядаються окремо і докладно завдання слідчих органів (слідчих та дізнавачів), оскільки цим питанням має бути присвячене окреме видання.

Цей довідник призначений для певного кола службовців НПУ, який призначений для застосування у їх професійної діяльності з урахуванням вимог, які поставлені перед Національною поліцією у період дії воєнного стану у країні.

Як відомо діяльність Національної поліції України, хоча й визнається діяльністю правоохоронного органу, насправді є дуже багатогранною, відтак її врегульовано нормами різних галузей права. Проте основна частина цих норм все ж носить адміністративно-правовий характер, адже більшість завдань поліції виконується під час здійснення нею публічного управління, надання поліцейських послуг у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

При цьому слід розуміти, що із введенням в Україні воєнного стану повноваження багатьох державних органів зазнали суттєвих змін. У зв'язку із прийняттям змін до чинного законодавства у сфері публічної безпеки та порядку, змінились дещо і повноваження Національної поліції України. Одночасно значно звужені конституційні права громадян саме через введення у країні режиму воєнного стану.

Таким чином спостерігається дуже чутлива для суспільного реагування ситуація, коли розширення прав органу, який є носієм дискретних повноважень, співпадає із тимчасовим звуженням у реальному застосуванні основних прав і свобод громадян. Слід також враховувати, що за усталеними загальноєвропейськими підходами, які активно переносяться у вітчизняне правове поле, фактичні обставини війни чи умови воєнного стану автоматично не є підставами для обмеження конституційних прав і свобод громадян. Відповідно слід бути врахований необхідний правовий баланс.

Головна ідея Конституції України як під час війни, так й у мирний час, має залишатися стабільною й полягає у встановленні меж для публічної влади у її дискретних повноваженнях для запобігання свавілля та гарантування прав і свобод людини. Водночас конституційні цілі й пріоритети діяльності всієї держави під час війни набувають інших обрисів і характеризуються відповідною специфікою. Оборона держави та захист Вітчизни як конституційні цінності, з одного боку, тісно взаємодіють із повагою до індивідуальних прав і свобод людини, з другого боку, і не можуть бути протиставлені одна одній, оскільки від реального забезпечення першого залежить стан другого.

Особливості забезпечення діяльності органів Національної поліції України щодо охорони громадського порядку та забезпечення публічної безпеки в умовах воєнного стану регламентовано Законом України «Про правовий режим воєнного стану». З урахуванням оперативної обстановки, наявної інформації, політичних, економічних умов, інших обставин розробляються спеціальні плани та завдання, відповідно до яких здійснюється розстановка особового складу задля забезпечення публічної безпеки і порядку.

Слід розуміти, що всі безпекові заходи, які здійснює Національна поліція, є необхідними для: збереження життя й здоров'я громадян; забезпечення публічної безпеки і порядку; виявлення диверсійно-розвідувальних груп; протидії терористичним актам та захисту територіальної цілісності України.

Відповідно, вказана діяльність правоохоронців повинна бути особливо чітко регламентована та організована. Основним законодавчим актом, яким керується НПУ в своїй діяльності окрім Закону України «Про Національну поліцію», став Закон України «Про правовий режим воєнного стану». Саме в ньому зазначено, які права й свободи юридичних та фізичних осіб законно можуть бути обмежені поліцейськими в разі виникнення такої необхідності.

Отже запропоноване видання зокрема визначає:

основні особливі повноваження поліцейських, яких вони набувають лише на період дії правового режиму воєнного стану;
загальну характеристика суб'єктів забезпечення публічної безпеки та місце в ній органів Національної поліції України;

особливості взаємодії Національної поліції України з підрозділами Національної гвардії України, зі Збройними силами України, органами Служби безпеки України, органами державної влади та місцевого самоврядування;

особливості взаємодії Національної поліції України з добровольчими формуваннями територіальної оборони (наприклад особливих умовах несення служби на блокпосту чи під час дії комендантської години);

особливості взаємодії Національної поліції України з ТЦК та СП під час здійснення заходів мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Видання перш за все розраховано на працівників системи МВС України, науковий, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, здобувачів вищої освіти закладів із специфічними умовами навчання, а також інших зацікавлених осіб.

ОСНОВНІ СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ. МІСЦЕ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ СЕРЕД НИХ

У відповідності до приписів Закону України «Про правовий режим воєнного стану» та згідно з Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» (затверджений Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ) 24 лютого 2022 року з 05 години 30 хвилин в Україні введено режим воєнного стану — тобто особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

Серед іншого правовий режим воєнного стану передбачає надання додаткових повноважень окремим органам державної влади та здійснення виконавчої влади органами військового командування.

Слід нагадати, що Закон України «Про національну безпеку України» визначає основи та принципи національної безпеки і оборони, цілі та основні засади державної політики, що гарантуватимуть суспільству і кожному громадянину захист від загроз, що є найбільш актуальним в умовах сьогодення. Крім того, цей Закон визначає та розмежовує повноваження державних органів у сферах національної безпеки і оборони, а також надає регулятивну основу для здійснення інтеграційної політики та необхідних процедур органами державної влади, іншими державними органами, функції яких стосуються національної безпеки і оборони, сил безпеки і сил оборони, тощо.

Отже, до **основних органів державної влади, які входять до сектору безпеки і оборони України**, слід віднести:

Верховну Раду України (в разі введення воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях працює в сесійному режимі; у разі закінчення строку повноважень Верховної Ради України під час дії воєнного стану її повноваження продовжуються до дня першого засідання першої сесії Верховної Ради України, обраної після скасування воєнного стану; повноваження Верховної Ради України, передбачені Конституцією України, в умовах воєнного стану не можуть бути обмежені);

Кабінет Міністрів України (в разі введення воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях: працює відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України в умовах воєнного стану; розробляє та вводить в дію План запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в окремих місцевостях України з урахуванням загроз та особливостей конкретної ситуації, яка склалася; організовує та здійснює керівництво центральними та іншими органами виконавчої влади в умовах воєнного стану; після початку збройного конфлікту здійснює заходи щодо створення відповідно до норм міжнародного гуманітарного права безпечних зон, організованих у спосіб, який дає змогу забезпечити захист цивільних осіб; визначає особливості здійснення оборонних та публічних закупівель із забезпеченням захищеності державних замовників і замовників від воєнних загроз);

Міністерство оборони України (головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період. Здійснює такі повноваження: організація в силах оборони заходів оборонного планування; визначення засад воєнної, військової кадрової та військово-технічної політики у сфері оборони; здійснення в установленому порядку координації діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування щодо підготовки держави до оборони);

Збройні Сили України, ЗСУ (є військовим формуванням, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності. ЗСУ забезпечують: стримування та відсіч збройної агресії проти України; охорону повітряного простору держави та підводного простору у межах територіального моря України; у випадках,

визначених законом, участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом);

Державна спеціальна служба транспорту, ДССТ (є спеціалізованим військовим формуванням, що входить до системи Міністерства оборони України, та призначений для забезпечення стійкого функціонування транспорту в мирний час та в особливий період, зокрема виконання завдань з технічного прикриття, відбудови, встановлення загороджень на об'єктах національної транспортної системи України з метою забезпечення діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України. Із введенням воєнного стану Державна спеціальна служба транспорту приводиться в готовність до виконання завдань за призначенням в умовах дії правового режиму воєнного стану і підпорядковується Головнокомандувачу Збройних Сил України, про що зазначається в Указі Президента України про введення воєнного стану);

Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, ТЦК та СП — є органами військового управління України, які утворюються, ліквідуються, реорганізуються Міністерством оборони України.

Безпосереднє керівництво ТЦК і контроль за їх діяльністю здійснюють відповідні оперативні командування, а загальне — Командування Сухопутних військ Збройних сил України, яке узгоджує основні питання діяльності ТЦК з відповідними структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил та Міноборони[веде військовий облік та здійснює мобілізацію населення. Починаючи з 2022 року ТЦК та СП повністю замінили собою колишню систему військових комісаріатів.

На ТЦК покладено завдання керувати військовим обов'язком (повинністю) та військовою службою громадян України (забезпечувати здійснення мобілізаційної підготовки та мобілізації; керувати та здійснювати заходи військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці; проведення відбору кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом; участь у відборі громадян для проходження служби у військовому резерві; підготовка та проведення в особливий період мобілізації людських і транспортних ресурсів; забезпечення організації соціального і

правового захисту призваних на збори до Збройних Сил; ветеранів війни та військової служби, пенсіонерів з-поміж військовослужбовців та членів їх сімей; участь у військово-патріотичному вихованні);

Міністерство внутрішніх справ України, МВС (є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у таких сферах: забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання громадської безпеки і правопорядку, а також надання поліцейських послуг; захисту державного кордону України та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні; цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності; міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, зокрема біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів);

Національна гвардія України, НГУ (є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що призначене для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з іншими органами — із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону України, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань, організованих злочинних груп та організацій. **У мирний час НГУ** входить до складу сил безпеки і виконує правоохоронні функції, а також розвиває спроможності, необхідні для виконання завдань у складі сил оборони. **Із введенням воєнного стану НГУ**: приводиться в готовність до виконання завдань за призначенням в умовах дії правового режиму воєнного стану; входить до сил оборони, виконує завдання та підпорядковується відповідно до положень Закону України «Про правовий режим воєнного стану» та Закону України «Про Національну гвардію України»);

Національна поліція України, НПУ (є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує громадську безпеку і порядок, охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидію злочинності, а також надає визначені законом послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. Діє у відповідності із Законом України «Про національну поліцію України. Повноваження НПУ будуть розглянути окремо і більш докладно у подальших матеріалах);

Державна прикордонна служба України, ДПСУ — є правоохоронним органом спеціального призначення, який реалізує державну політику у сфері безпеки державного кордону України та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

Державна міграційна служба України, ДМСУ — є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, зокрема біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій, ДСНС — є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, проведення аварійно-рятувальних робіт, пожежогасіння, пожежної та техногенної безпеки, роботи рятувальних служб під час аварій, а також гідрометеорологічної діяльності;

Служба безпеки України, СБУ — є державним органом спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку, здійснюючи з неухильним дотриманням прав і свобод людини і громадянина (протидію розвідувально-підривній діяльності проти України; протидію та боротьбу з тероризмом; контррозвідувальний захист державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності, оборонного і науково-технічного потенціалу, кібербезпеки, інформаційної безпеки держави, об'єктів критичної інфраструктури;

охорону державної таємниці). СБУ підпорядковується Президентові України та підконтрольна Верховній Раді України;

Служба судової охорони, ССО — є державним органом у системі правосуддя для забезпечення охорони та підтримання громадського порядку в судах, органах та установах системи правосуддя (підтримання громадського порядку в суді; припинення проявів неповаги до суду; охорона приміщень суду, органів та установ системи правосуддя; виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників суду; забезпечення у суді безпеки учасників судового процесу). Служба підзвітна Вищій раді правосуддя та підконтрольна Державній судовій адміністрації України;

Управління державної охорони України, УДО — є державним правоохоронним органом спеціального призначення, який у відповідності до закону здійснює державну охорону органів державної влади України, забезпечення безпеки посадових осіб та охорони об'єктів, визначених законом (здійснення державної охорони щодо органів державної влади України; забезпечення безпеки посадових осіб, визначених Законом, за місцем їх перебування як на території України, так і за її межами; забезпечення безпеки членів сімей посадових осіб, визначених Законом, які проживають разом з ними або супроводжують їх; запобігання протиправним посяганням на посадових осіб і членів їхніх сімей та об'єкти, щодо яких здійснюється державна охорона, їх виявлення та припинення; охорони об'єктів, визначених Законом; забезпечення безпечної експлуатації транспортних засобів, призначених для визначених Законом посадових осіб). УДО України підпорядкований Президенту України та підконтрольний Верховній Раді України;

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Держспецзв'язку — є спеціалізованим державним органом, суб'єктом сектору оборони і безпеки, призначеним для забезпечення функціонування і розвитку державної системи урядового зв'язку, Національної системи конфіденційного зв'язку, формування та реалізації державної політики у сферах кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, криптографічного та технічного захисту інформації, телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України,

поштового зв'язку спеціального призначення, урядового фельд'єгерського зв'язку, а також інших завдань у відповідності до закону;

Рада національної безпеки і оборони України, РНБОУ — є координаційним органом з питань національної безпеки і оборони при Президентові України. Відповідно до статті 107 Конституції України РНБОУ координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони. Рішення РНБОУ вводяться в дію указами Президента України. Компетенція та функції РНБОУ визначаються законом;

Судова система України та Конституційний Суд України (КСУ). Судова система (судоустрій) України становить сукупність усіх судів держави, наділених виключною компетенцією здійснювати правосуддя, заснованих на єдиних засадах організації і діяльності. У разі неможливості здійснювати правосуддя судами, які діють на території, на якій введено воєнний стан, законами України може бути змінена територіальна підсудність судових справ, що розглядаються в цих судах, або в установленому законом порядку змінено місцезнаходження судів.

Конституційний Суд України є органом конституційної юрисдикції, який забезпечує верховенство Конституції України, вирішує питання про відповідність Конституції України законів України та у передбачених Конституцією України випадках інших актів, здійснює офіційне тлумачення Конституції України, а також інші повноваження відповідно до Конституції України.

Окремо слід зазначити, що **розвідувальні органи України**, які здійснюють розвідувальну діяльність з метою сприяння реалізації національних інтересів України та протидії зовнішнім загрозам національній безпеці України у визначених законом сферах. Розвідувальні органи як суб'єкти забезпечення національної безпеки і оборони України беруть участь у формуванні і реалізації державної політики з питань національної безпеки і оборони у визначених законодавством сферах. Повноваження розвідувальних органів визначаються законодавством України. Пріоритетні завдання розвідувальним органам визначаються Президентом України. Керівництво та координацію у сферах національної безпеки і оборони здійснюють Президент України та Рада національної безпеки і оборони України.

За приписами Закону України «Про правовий режим воєнного стану», разом з органами виконавчої влади, військовими адміністраціями, Радою міністрів Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування право запроваджувати та здійснювати заходи правового режиму воєнного стану надається **військовому командуванню**, до якого відносяться: Головнокомандувач Збройних Сил України, Командувач об'єднаних сил Збройних Сил України, командувачі видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, командувачі (начальники) органів військового управління, командири з'єднань, військових частин Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

До системи суб'єктів забезпечення публічної безпеки в умовах воєнного стану входять представники як **органів державної влади** так і **місцевого самоврядування**, які забезпечують діяльність із забезпечення національної безпеки і оборони державного суверенітету України.

Що стосується **місця НПУ у вказаній системі**, то воно характеризується певними особливостями. **Основне** — Національна поліція України є одним з органів виконавчої влади, що **входить до сектору безпеки і оборони**, діє у відповідності до Закону України «Про Національну поліцію» і, за ст. 1 цього Закону, є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує громадську безпеку і порядок, охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидію злочинності, а також надає визначені законом послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Таким чином Національна поліція є **ключовим суб'єктом здійснення поліцейської діяльності, а відтак, забезпечення публічної безпеки і порядку** з таких міркувань (ст. 2 Закону):

НПУ є центральним органом виконавчої влади, спеціально створеним державою для надання поліцейських послуг у сферах забезпечення публічної безпеки й порядку, протидії злочинності, охорони та захисту прав і свобод громадян, надання послуг з допомоги особам, які її потребують;

НПУ діє шляхом задоволення потреб суспільства, а основним критерієм ефективності її діяльності є рівень довіри громадян до органів поліції;

працівники НПУ мають право вживати заходів адміністративного примусу та адміністративного нагляду в порядку й на підставах, визначених чинним законодавством України;

НПУ володіє виключним правом застосовувати спеціальні заходи примусу, що охоплюють використання фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї;

діяльність НПУ є професійною, здійснюється особами, які мають відповідні компетенції у сфері практичної охорони та захисту прав і свобод громадян.

Слід зауважити, що законодавчо не визначене зміст таких важливих для діяльності НПУ понять, як ото «громадська безпека», «громадський порядок», «публічна безпека і порядок» тощо. Тут буде доцільно орієнтуватися на визначення, що мають доктринальну цінність, вироблені практичним застосуванням наукових поглядів, потенційно є джерелом офіційного законодавчого визначення.

Отже, у загальному практичному розумінні можемо вважати:

публічна безпека — це стан захищеності інтересів людини, суспільства й держави від суспільно небезпечних діянь і негативного впливу надзвичайних обставин, викликаних криміногенною ситуацією, стихійним лихом, катастрофами, аваріями і пожежами, епідеміями та іншими надзвичайними ситуаціями;

публічний порядок — це врегульована правовими та іншими соціальними нормами система суспільних відносин, що забезпечує захист прав і свобод громадян, їх життя і здоров'я, повагу до честі та людської гідності, дотримання норм суспільної моралі;

публічна безпека і порядок (у сукупності) — стабільне суспільне становище, коли наявні захищеність життєво важливих для суспільства й особи інтересів з одночасним почуттям безпеки й суспільного спокою щодо різного роду загроз, а також відсутність страху перед ними, що гарантовано підтримується державним характером забезпечення запобігання порушенням публічної безпеки та порядку.

Отже, НПУ відіграє провідну роль гаранта стабільності публічної безпеки і порядку у мирний час, що знаходить своє відображення у Законі України «Про Національну поліцію». Проте такі саме завдання

покладаються на НПУ й під час особливого періоду або ж під час дії воєнного стану. Це передбачене у приписах ст. 23 Закону «Про Національну поліцію», яка надає перелік повноважень, якими наділяється поліція з урахуванням змін Закону України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану».

При цьому слід мати на увазі, що реальні дії НПУ та інших органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану залежать не тільки від законодавчого регулювання, але враховують загальну суспільно-політичну ситуацію, а також поставлені конкретні завдання, оперативну ситуаційну необхідність.

Не слід також забувати, що за приписами Закону України «Про правовий режим воєнного стану», у період дії воєнного стану не можуть бути припинені повноваження Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, судів, органів прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, розвідувальних органів та органів, підрозділи яких здійснюють контррозвідувальну діяльність, а отже і повноваження поліції не підлягають припиненню. Тобто, основні повноваження поліцейських у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, які викладені у ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію України», мають продовжити виконуватись належним чином.

Зміст

ВСТУП	3
ОСНОВНІ СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ. МІСЦЕ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ СЕРЕД НИХ.....	6
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НПУ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	16
ДІЯЛЬНІСТЬ НПУ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ.....	23
ВЗАЄМОДІЯ НПУ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ.....	38
ВЗАЄМОДІЯ НПУ ТА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	40
ВЗАЄМОДІЯ НПУ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	45
ВЗАЄМОДІЯ НПУ ЗІ СЛУЖБОЮ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ.....	47
ВЗАЄМОДІЯ НПУ З ДЕРЖАВНОЮ ПРИКОРДОННОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	50
ВЗАЄМОДІЯ НПУ ТА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	52
ВЗАЄМОДІЯ НПУ З ДОБРОВОЛЬЧИМИ ФОРМУВАННЯМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	62
ВЗАЄМОДІЯ НПУ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	65
ВЗАЄМОДІЯ НПУ ТА УПОВНОВАЖЕНОГО З ПИТАНЬ ОСІБ, ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ ЗА ОСОБЛИВИХ ОБСТАВИН.....	69

НОРМАТИВНА БАЗА	74
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про правовий режим воєнного стану»...	74
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про національну безпеку України».....	122
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про оборону України».....	166
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про основи національного спротиву» .	203
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Національну поліцію»	249
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України»	380
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 28 жовтня 2015 р. № 877 «Про затвердження Положення про Національну поліцію»	414
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ від 10.08.2016 р. № 773 «Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку»	436
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ від 22.08.2016 р. № 859 «Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події»	441
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ від 15.11.2022 р. № 740 «Про затвердження Порядку організації взаємодії Державної прикордонної служби України та Національної поліції України під час забезпечення дотримання режиму державного кордону та прикордонного режиму»	450
ПОСТАНОВА КАБІНЕТА МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 29 грудня 2021 р. № 1455 «Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан»	458
ПОСТАНОВА КАБІНЕТА МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 29 грудня 2021 р. № 1456 «Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних	

засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану».....	467
ПОСТАНОВА КАБІНЕТА МІНІСТРІВ УКРАЇНИ	
від 8 липня 2020 р. № 573 «Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану».....	473
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ	
від 27.04.2020 р. № 357 «Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України»	484
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ	
від 18.12.2018 № 1026 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису»	613

Укладачі:

Ануфрієв Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, генерал-полковник міліції у відставці, почесний ректор, Міжнародна Кадрова Академія;

Бандурка Олександр Маркович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) НАПрН України, генерал-полковник міліції у відставці, перший віцепрезидент Національної академії правових наук України;

Бортняк Валерій Анатолійович — кандидат юридичних наук, доцент, ректор, Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського;

Вітвіцький Сергій Сергійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, полковник поліції, ректор, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Гарасим Павло Станіславович — кандидат юридичних наук, доцент, полковник поліції, начальник Самбірського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області;

Дрозд Олексій Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, керівник Департаменту організації забезпечення діяльності, Бюро економічної безпеки України;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, заступник керівника Департаменту з питань громадянства, помилування, державних нагород – керівник управління з питань помилування, Офіс Президента України;

Ковалів Мирослав Володимирович — кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін, Львівський державний університет внутрішніх справ;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Корецька Вікторія Віталіївна — кандидат юридичних наук, суддя, Ківерцівський районний суд Волинської області;

Корецький Олег Павлович — кандидат юридичних наук, військовослужбовець, Збройні Сили України;

Коропатнік Ігор Михайлович — доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри військового права, Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Курилюк Юрій Богданович — доктор юридичних наук, професор, полковник, начальник управління адміністративної юрисдикції Департаменту охорони державного кордону Адміністрації Державної прикордонної служби України;

Микитюк Микола Андрійович — доктор юридичних наук, професор, професор спеціальної кафедри №1 Інституту Управління державної охорони України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Петков Валерій Петрович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи у військах (силах), Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Скриньковський Руслан Миколайович — кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємств та інформаційних технологій, Львівський університет бізнесу та права;

Соболь Євген Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка;

Сопільник Любомир Іванович — доктор юридичних наук, доктор технічних наук, професор, заслужений винахідник України, Львівський університет бізнесу та права;

Хмиз Мар'яна Василівна — доктор філософії в галузі права, доцент, доцент кафедри економіко-правових дисциплін, Львівський університет бізнесу та права;

Чубенко Антон Григорович — доктор юридичних наук, професор, заступник начальника, Полтавська обласна військова адміністрація;

Шамрай Богдан Миколайович — кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, начальник Центрального юридичного управління Генерального штабу Збройних Сил України.

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

НАСТІЛЬНА КНИГА ПРАЦІВНИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України
Копотуна Ігоря Миколайовича*

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ Видавничий дім «Професіонал»

Підписано до друку 22.07.2024. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 39,4.

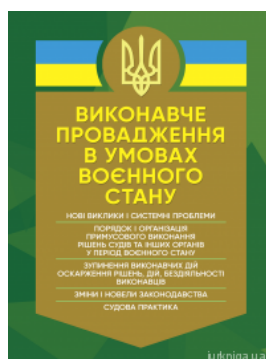
ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 1533

Книги, які можуть вас зацікавити

**Адвокат у
кримінальному процесі.
Практичні поради.
Видання друге**

**Виконавче
провадження в умовах
воєнного стану**

**Перейти до галузі права
Адміністративне право**

[Перейти на сайт](#) →